

Pääkaupunkiseudun urheiluakatemia Urhean näkökulma valtuustoaloitteeseen

Suomen Olympiakomitea on määritellyt vuonna 2015 13-15 -vuotiaiden urheiluakatemiatoiminnan valtakunnalliset tavoitteet, jonka ytimenä on tarjota tavoitteellisesta urheilusta innostuneille yläkoulunuorille mahdollisuus yhdistää urheilu ja koulunkäynti mahdollisimman toimivasti koulu-koti-seura -yhteistyöllä. Koulumallit on jaettu kolmeen ryhmään: Urheiluyläkoulut ja liikuntapainotteiset koulut (painotettu opetus) sekä liikuntalähikoulut (oma lähikoulu). Yläkoulukonseptin ydin on tarjota urheilijoille suunnattua liikuntaa ja liikuntakasvatusta koulupäivän aikana sekä laji- ja fysiikkaharjoittelua koulupäivän yhteydessä seurojen kanssa tehtävällä yhteistyöllä sekä tarjota rakenne toimivalle koulu-koti-seura -yhteistyölle.

Urhean ja koko valtakunnallisen yläkoulumallin kehitystyön ytimessä ovat olleet Helsingin seitsemän urheiluyläkoulu, jotka olivat mukana Suomen Olympiakomitean johtamassa urheiluyläkoulukokeilussa 2017-2020. Urhealla on Helsingissä laadukas, innostunut, sitoutunut ja hyvää yhteistyötä tekevä yläkouluverkosto, joka kattaa noin 8 % Helsingin oppilasmäärästä (v. 2021 n. 1285 oppilasta). Urhean kokemusten ja tilastojen mukaan noin 10-15 % ikäluokasta on tavoitteellisesta urheilusta innostuneita nuoria, jotka haluavat olla mukana Urhean koordinoimassa yläkoulutoiminnassa. Helsingissä yläkoulutoiminnan kasvupotentiaali on arviolta noin 500-800 oppilasta, joten verkostokoulujen määrää tulee lisätä. Helsingin yläkouluverkosto ei ole vielä alueellisesti kattava ja etenkin katvealueiden koulujen mukaan saamiseksi verkostoon on panostettava. Urhean yläkouluverkoston seurayhteistyö on erittäin tärkeää, jotta toiminnan piiriin saataisiin myös maahanmuuttajataustaiset urheilusta innostuneet nuoret. Ruotsinkielisistä kouluista mukana on tällä hetkellä vain yksi koulu. Kaikkien ruotsinkielisten koulujen rehtoreiden kanssa on keväällä 2022 keskusteltu toiminnan laajentamisesta.

Helsingissä on seitsemän urheiluyläkoulu, viisi liikuntapainotteista koulua ja neljä liikuntalähikoulua, joilla kaikilla on oma tärkeä rooli yläkouluverkostossa. Kattavamman verkoston mahdollistamiseksi tulisi etenkin liikuntalähikoulujen koulujen määrä lisätä. Kaikkien koulujen rehtorien, liikunnanopettajien ja johtokuntien tulisi olla tietoisia Urhean yläkoulutoiminnasta, jotta he voisivat pohtia, olisiko koulun mukanaolo omien oppilaiden ja koko koulun kokonaisedun mukaista. Urhea-verkoston kouluksi liittymisen tulee kuitenkin perustua vapaaehtoisuuteen. Urhean sekä Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan on tehtävä lisää toimenpiteitä tietoisuuden lisäämiseksi.

Valtuustoaloite Urhea verkostokoulujen lisäämiseksi on hyvin ajankohtainen ja tarpeellinen, jotta jokainen tavoitteellisesta urheilusta innostunut nuori pääsisi toimintaan mukaan. Urhea ei kuitenkaan näe valtuustoaloitteen mukaista kaikkien koulujen liittämistä yläkouluverkostoon kaupungin koulujen kokonaisedun mukaisena, vaan tulisi alueellisesti tarkastella saavutettavuutta ja tarvetta koulujen ja seurojen kanssa. Helsingin monimuotoinen kouluverkko on Urhean yläkoulutoiminnan vahvuustekijä (urheiluyläkoulut, liikuntapainotteinen koulut ja liikuntalähikoulut), joka tulisi säilyttää vahvuutena myös tulevaisuudessa.

Jari Savolainen
Kehittämispäällikkö, yläkoulut

Simo Tarvonen
Toimitusjohtaja

Lisätietoja:

Helsingin yläkoulut: <https://urhea.fi/urheilu-ja-opiskelu/ylakoulut/kaupungit/helsinki/>

Yläkoulutoiminta: <https://urhea.fi/urheilu-ja-opiskelu/ylakoulut/ylakoulutoiminta/>

Urhean vuosikirjat: <https://urhea.fi/urhea/verkosto/historia/vuosikirjat/>

Olympiakomitean yläkoulusivut: <https://www.olympiakomitea.fi/huippu-urheilu/urheiluakatemiaohjelma/ylakoulutoiminta/>

Olympiakomitean urheiluyläkoulukokeilun arviointiraportti: <https://kihu.fi/arviointi-ja-seuranta/urheiluylakoulukokeilun-arviointi-2017-2020-kokeilukoulujen-toiminta-kehittyi-tavoitteiden-suunnassa-haasteena-nuorten-arjen-ja-kuormittumisen-kokonaisuus/>